

VÝROČNÍ ZPRÁVA

O ČINNOSTI ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNY PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTY MU ZA ROK 2021

OBSAH

Úvod	2
1. Personální obsazení	2
2. Knihovní fondy	3
3. Shrnutí základních knihovnických služeb	7
4. Akvizice monografií a časopisů	9
5. Výměna knihovního fondu	12
6. Elektronické informační zdroje	13
7. Vzdělávání a výchova uživatelů	15
8. Projekty a granty	18
9. Spolupráce a další aktivity	20

ÚVOD

Ústřední knihovna Přírodovědecké fakulty (ÚK PŘF) je specializovaným pracovištěm pro poskytování informačních a knihovnických služeb s fondem profilovaným pro obory **antropologie, matematika, fyzika a vědy o Zemi (geografie, geologie)**. Ústřední knihovna dále zajišťuje knihovnické zpracování fondu, tedy akvizici knih a časopisů, jmenný a věcný popis, MVS/MMVS a výměnu publikací pro dílčí knihovny **Ústavu fyziky Země, Botanickou zahradu a Děkanát PŘF**. Knihovna vykonává odborné, informační, vzdělávací, metodické a koordinační činnosti pro zabezpečení informační infrastruktury potřeb pedagogické, studijní, odborné a vědeckovýzkumné práce studentů a zaměstnanců fakulty.

Kromě webových stránek se knihovna prezentuje i na sociálních sítích Facebook a Instagram, kde mohou uživatelé i široká veřejnost najít aktuální informace, sledovat nově zakoupené knihy nebo aktuální pozvánky na akce PŘF MU.

Činnost knihovny a její služby byly i v tomto roce ovlivněny situací spojenou s onemocněním COVID-19 a epidemiologickou situací v ČR a na MU.

1. PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ

Vedoucí knihovny: Mgr. Taťána Škarková

Zástupce vedoucí: Mgr. et Mgr. Dagmar Chytková/Mgr. Klára Urbánková

Oboroví knihovníci: Bc. Radmila Kouřilová, Bc. Jana Němcová, DiS.

Jmenná katalogizace: Mgr. Romana Drimlová

Výpůjční služby: Jana Kalhousová DiS., Mgr. Jana Plotková, Mgr. Klára Urbánková, Mgr. Marie Šípková, DiS.

Výměna publikací: Bc. Naďa Trenčanská, Mgr. Klára Urbánková

Informační výchova: Mgr. et Mgr. Dagmar Chytková/Mgr. Jana Plotková

MVS, MMVS: Bc. Naďa Trenčanská

RIV – Rejstřík informací o výsledcích: Mgr. Marie Šípková, DiS.

EIZ – elektronické informační zdroje: Mgr. Jana Plotková

IT specialista: Vojtěch Dvořák

Multimediální ateliér: Mgr. et Mgr. Dagmar Chytková/Mgr. Jana Baluchová, Mgr. Dominik Rada, Mgr. Marek Stehlík

Kolegyně na RD/MD: Marie Křížová, Mgr. et Mgr. Dagmar Chytková

Ústřední knihovna má k **31. 12. 2021 – 11 zaměstnanců/10,05 knihovnických úvazků.**

2. KNIHOVNÍ FONDY

ANTROPOLOGIE

V roce 2021 měl Ústav antropologie opět možnost nakupovat e-knihy přes platformu ProQuest Ebook Central: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/masaryk-ebooks/home.action>.

Fire in Mediterranean Ecosystems : Ecology, Evolution and Management

Keeley, Jon E.; Bond, William J.; and more Cambridge University Press 2011

ISBN: 9780521824910, 9781139156998

Explores the role of fire in Mediterranean-type climate ecosystems, providing unique insights into the assembly and evolutionary convergence of ecosystems.

Lze vyžádat u Ústřední knihovny FSS MU, Ústřední knihovny FF MU, SVI ESF MU, Ústřední knihovny PŘF MU a Ústřední knihovny PrávF MU

Oborová knihovnice požadavky schvaluje a objednává v ProQuest Lib Central: <https://masaryk-ebooks.ebookcentral.proquest.com/libCentral>. Nově využívá akvizčních nástrojů v **EBSCOhost Collection Manager**, kde pomocí funkce Importing ISBNs to Lists kontroluje, zda požadovaná kniha je v databázi **ECM**: https://connect.ebsco.com/s/article/EBSCOhost-Collection-Manager-Importing-ISBNs-to-Lists?language=en_US.

Oborové knihovnici se 1x týdně pomocí funkce Search Profiles zasílá automatický e-mail o novinkách v databázi ECM. Tato služba je poskytována i garantovi oboru.

Uživatelům byla nově zpřístupněna databáze **EBSCO eBooks OA Monograph Collection**.

Na platformě **Cambridge** mají antropologové zpřístupněny tři e-knihy: <http://knihovna.sci.muni.cz/eiz/eknihy>.

Dále v roce 2021 na oborové sbírce antropologie probíhala akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, elektronických informačních zdrojů a dalších speciálních dokumentů. Pomocí aplikace Změny v literatuře byla zkontrolována přidaná literatura do předmětů za rok 2021. Probíhala retrokatalogizace monografií a časopisů. V rámci projektu Digitalizace kvalifikačních prací Přírodovědecké fakulty MU byly digitalizovány kvalifikační práce z let 2000 – 2006.

V knihovním katalogu MUNI byla pro uživatele přidána funkce **Návrh na digitalizaci dokumentu**.

Pokud potřebuje uživatel prostřednictvím katalogu zadat požadavek na digitalizaci dokumentu:

1. Přihlásí se
2. Vyhledá dokument
3. U záznamu klikne na „poslat emailem“
4. Komu „Kontaktujte knihovnu: Přírodovědecká fakulta“
5. Zpráva „Digitalizace“

Zaslat záznam emailem: *Historická geografie českých zemí* /

Můžete určit více příjemců zprávy. Jednotlivé adresy oddělte čárkou.

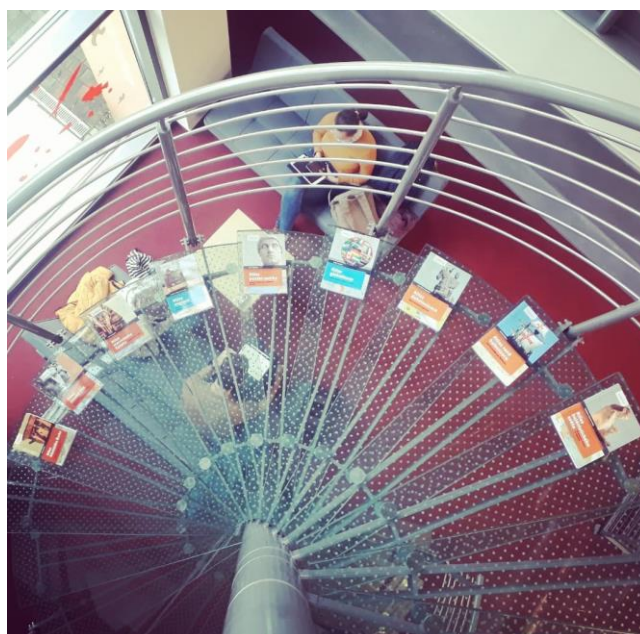
knihovna@sci.muni.cz	Kontaktuj knihovnu ▾
Digitalizace	
OK	

FYZIKA A MATEMATIKA

Na oborové **sbírce fyziky** probíhala po celý rok akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, periodik a dalších speciálních dokumentů ze specifického výzkumu, výzkumných záměrů a grantů.

V oborové **matematické sbírce** probíhaly po celý rok standardní práce na fondu – akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií a časopisů.

Vyučující těchto oborů byli informováni o novinkách a zkušebních přístupech do databází ÚK PŘF.

V tomto roce mohli uživatelé nově zadávat požadavky na nákup e-knih v **Proquest Ebook Central**. Oborová knihovnice požadavky schvaluje ve spolupráci s garanty oboru a následně objedná v **ProQuest Lib Central**.

Při akvizici je využíváno nově nástrojů v **EBSCOhost Collection Manager** a aplikace **Změny v literatuře** v ISu.

Byl aktualizován obsah oborových informací na webu knihovny.

Během pandemie COVID-19 knihovny MU naskenovaly řadu knih, jejichž obsah je možno prohlížet online. Na základě toho proběhla kontrola fondu tištěných knih a tituly, které jsou v e-prezenčce, byly označeny štítkem s touto informací.

V režimu home office oborová knihovnice opravila věcný popis v **1030 bibliografických záznamech**, čímž přispěla k harmonizaci rejstříků souborného katalogu MUNI.

Oborová knihovnice se pravidelně účastní projektu VISK 9, kde pracuje na revizi a harmonizaci rejstříků souborného katalogu MUNI.

V rámci projektu Digitalizace kvalifikačních prací Přírodovědecké fakulty MU byly naskenovány kvalifikační práce z období 2001 – 2006.

Knihovně byly poskytnuty knižní dary z oblasti diferenciální geometrie a jazykových učebnic angličtiny.

V Ě D Y O Z E M I

Podle potřeb vyučovaných předmětů na Geografickém ústavu a Ústavu geologických věd probíhala po celý rok ve volném výběru inovace signatur, celkem bylo na nové signatury změněno 3301 monografií. Nově byly vytvořeny signatury ve skupinách: 55, 554 a 556 (akademické dovednosti, zpracování dat, učebnice, životní prostředí a humánní geografie). Viz http://knihovna.sci.muni.cz/fund/sig_10.

Byl aktualizován obsah oborových informací na webu knihovny.

Probíhala kontrola fondu tištěných knih a tituly, které jsou v e-prezenčce, byly označeny štítkem s touto informací.

Oborová knihovnice se pravidelně účastní projektu VISK9, kde pracuje na revizi a harmonizaci rejstříků souborného katalogu MUNI.

Uživatelé mohli vybírat e-knihy přes platformu **ProQuest Ebook Central**:
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/masaryk-ebooks/home.action>.

Oborová knihovnice nově využívá akvizčních nástrojů v EBSCOhost Collection Manager. Každý týden funkce Search Profiles zasílá automatický e-mail oborové knihovnici i garantovi oboru o novinkách v databázi ECM.

V rámci projektu Digitalizace kvalifikačních prací Přírodovědecké fakulty MU byly digitalizovány kvalifikační práce z let 2001 – 2006.

V knihovním katalogu MUNI byla pro uživatele přidána funkce **Návrh na digitalizaci dokumentu**.

G E O L O G I E

Na oborové sbírce probíhala akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů, elektronických informačních zdrojů, map a dalších dokumentů. Třídily se starší separáty, vybrané separáty byly zpracovávány a uloženy do skladu.

GEOGRAFIE

Knihovní fond je plně zpracován. Na oborové sbírce geografie probíhala akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů, kvalifikačních prací, elektronických informačních zdrojů a dalších speciálních dokumentů. Pomocí aplikace Změny v literatuře byla zkontrolována přidaná literatura do předmětů za rok 2021. Probíhalo také třídění separátů, jejich výběr ke zpracování nebo odepsání. Vyučujícím a studentům doktorského studia z GÚ PŘF zasílala knihovnice pravidelné emaily o knižních novinkách a elektronických informačních zdrojích.

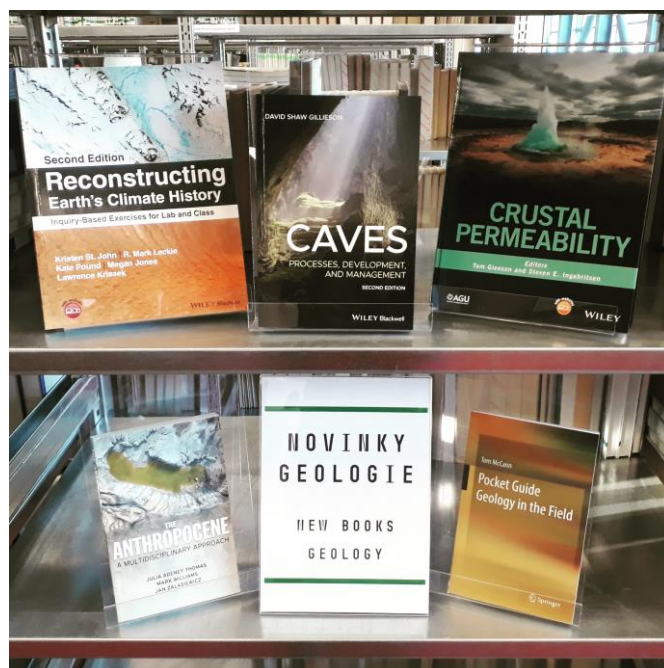
Knihovna pokračovala i v roce 2021 ve spolupráci s Geografickou knihovnou Univerzity Karlovy v Praze na databázi **GEOBIBLINE**, kde dochází k pravidelnému měsíčnímu exportu našich záznamů (bohemikální dokumenty: monografie, články, sborníky, kvalifikační práce, kartografické dokumenty). Celkem bylo v uplynulém roce zasláno **1311 záznamů**.

V roce 2019 začala spolupráce s Národní knihovnou České republiky na zasílání geografických autorit do databáze **Národní autority (AUT)**. Spolupráce pokračovala a do databáze bylo zasláno **1126 záznamů** geografických autorit.

V knihovním katalogu MUNI byly opraveny **geografické termíny v 1668 záznamech**.

V podzimním semestru 2021 v rámci předmětu Z1035 Seminář – úvod do studia proběhla přednáška o službách knihovny a EIZ MU.

V rámci projektu Digitalizace kvalifikačních prací Přírodovědecké fakulty MU bylo **oskenováno 30 geografických prací**. Oborová knihovnice geografie zkontrolovala **1585 duplikátů**, nahradila kvalifikační práce poškozené vytopením a **615 duplikátů** připravila k digitalizaci.

3. SHRNU TÍ ZÁKLADNÍCH KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB

Ústřední knihovna poskytuje celkem 352 studijních míst, z toho 79 míst s PC. Využívány jsou i samostatné skenery pro úpravu prací. Za rok 2021 bylo zhotoveno celkem 8 574 kopií, z toho 717 barevných, celkem za 17 522 Kč.

Knihovní fond k 31. 12. 2021 činil celkem 175 518 knihovních jednotek.

V roce 2021 se zpracovalo 4 201 bibliografických záznamů (přírůstek byl 1 251 knih a časopisů, retrokatalogizace se týkala 2 950 jednotek).

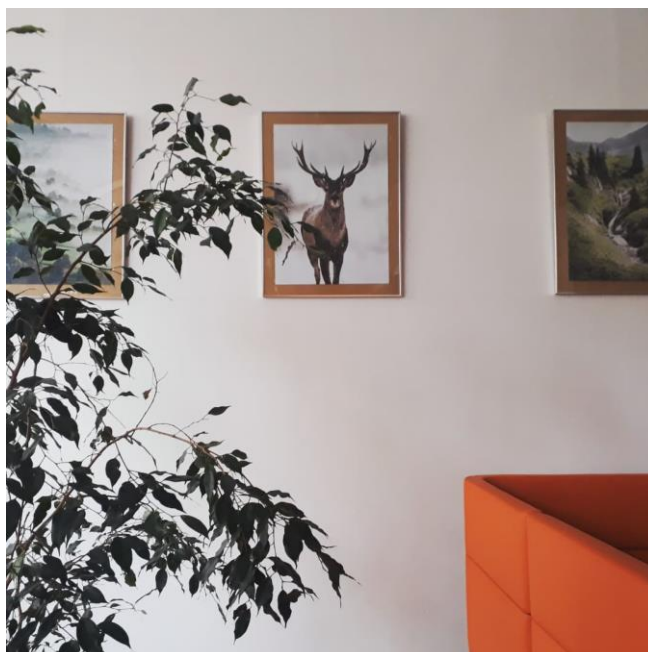
Odebíráno bylo celkem 146 titulů časopisů (exemplářů 161).

Úbytek činil 287 odepsaných knihovních jednotek.

V knihovně bylo zrealizováno 55 výpůjček MVS.

Uživatelé si mohou půjčovat knihy, vracet je a prodlužovat výpůjčky samostatně na samoobslužném zařízení **Selfcheck**, který je umístěn v přízemí knihovny.

Knihovna nabízí čtenářům možnost vrátit půjčené knihy i prostřednictvím **Biblioboxu Herbie**, který je umístěn vedle vstupu do budovy knihovny. Bibliobox umožňuje bezpečné a spolehlivé vrácení knih, časopisů, CD i DVD 24 hodin denně. Vyzvednuté knihy knihovna odečítá ze čtenářského konta následující pracovní den. V případě, že by čtenář knihy do biblioboxu vložil po uplynutí výpůjční doby, platí pro něj povinnost zaplatit odpovídající upomínací poplatky.

STATISTIKA KNIHOVNY K 31.12.2021

	2021	2020	2019	2018
Knihovní fond	175 518	174 554	171 697	276 662
Počet přírůstků	1 251	1 497	3 373	2934
Počet retro záznamů	2 950	1 580	593	1298
Celkem zpracovaných bibliografických záznamů	4 201	3 077	3 966	4 232
Úbytky	287	90	966	179
Počet titulů odebíraných časopisů	146	143	163	160
Počet exemplářů časopisů	161	148	204	167
Zaregistrovaní uživatelé	6 101	4 604	6 853	6 851
Registrované výpůjčky	11 754	12 812	27 203	19 985
MVS, MMVS	55/0	51,0	95,0	100,0
Počet účastníků výuky v akreditovaných předmětech/Počet účastníků školení pro uživatele	47/105	33/395	230	390
Počet hodin výuky v akreditovaných předmětech/Počet hodin školení pro uživatele	164/16	120/18,5	115	110
Tituly zpřístupňovaných EIZ	115	109	107	107
Počet návštěv uživatelů v prostorách knihovny	-	-	64 617	63 559
Finance na nákup odborné literatury	1 113 702	1 206 645	1 403 273	2 135 044

TOP 10 NEJPŮJČOVANĚJŠÍCH KNIH

Pořadí	Autor	Název	Místo	Nakladatel	Rok	ISBN	Počet
1.	Halliday, D.	Fyzika 1-5	V Brně	VUT	2000	80-7196-213-9	118
2.	Došlá, Z.	Diferenciální počet funkcí jedné proměnné (1. + 2. vyd.)	Brno	MU	2003	80-210-3121-2	40
3.	Brázdil, R.	Úvod do studia planety Země	Praha	SPN	1988		33
4.	Mísař, Z.	Geologie ČSSR	Praha	SPN	1983		31
5.	Došlý, O.	Integrální počet v R	Brno	MU	2011	978-80-210-5635-0	27
6.	Lacina, A.	Základy termodynamiky a statistické fyziky	Praha	SPN	1990	80-210-0113-5	26
7.		Zprávy Geografického ústavu ČSAV	Opava	Geografický ústav ČSAV	1964	0375-6122	22
8.	Klvaňa, F.	Sbírka úloh z kvantové mechaniky	Brno	Rektorát UJEP	1973		20
9.	Kalas, J.	Analýza v komplexním oboru	Brno	MU	2006	80-210-4045-9	19
10.	Došlá, Z.	Diferenciální počet funkcí více proměnných	Brno	MU	2006	80-210-4159-5	18

4 . AKVIZICE MONOGRAFIÍ A ČASOPISŮ

Monografie – čerpání ze specifických výzkumů

	2021		2020	
	Počet ks	Částka v Kč	Počet ks	Částka v Kč
Antropologie	0	0	0	0
Fyzika	0	0	2	3 322
Geografie	12	7 781	5	11 977
Geologie	0	0	0	0
Matematika	17	22 380	4	4 380
Celkem	29	30 161	11	19 679

Monografie – čerpání z grantů a 1111

	2021		2020	
	Počet ks	Částka v Kč	Počet ks	Částka v Kč
Antropologie	2	880	15	5 962
Fyzika	43	67 657	54	117 430
Geografie	166	84 168	126	77 327
Geologie	5	2 022	3	1 183
Matematika	66	119 308	126	189 024
Celkem	282	274 035	324	390 926

Monografie – čerpání z 1214

	2021		2020	
	Počet ks	Částka v Kč	Počet ks	Částka v Kč
Antropologie	73	56 737	62	55 165
Fyzika	51	54 885	39	54 743
Geografie	99	57 362	36	54 980
Geologie	80	54 850	57	54 700
Matematika	84	54 309	26	55 777
Celkem	387	278 143	220	275 365

Dary a Kvalifikační práce

	2021		2020	
	Dary	KP	Dary	KP
Antropologie	12	0	99	6
Fyzika	18	6	36	3
Geografie	32	76	59	55
Geologie	63	76	70	2
Matematika	65	6	32	9
Celkem	190	164	296	75

Akvizice časopisů pro jednotlivé ústavy

Pracoviště	Cena 2021 v Kč	Cena 2020 v Kč
Geografický ústav	52 867	54 304
Fyzika-společné platby ústavů	55 310	55 595
Ústav antropologie	0	0
Ústav geologických věd	7 583	11 161
Ústav matematiky a statistiky	25 706	24 374
Celkem	141 466	145 434

Akvizice časopisů pro ostatní pracoviště a DK

Pracoviště	Cena 2021 v Kč	Cena 2021 v Kč
Botanická zahrada	2 784	2 754
Děkanát	16 557	15 490
Ústřední knihovna	12 077	17 319
Celkem	31 418	35 563

NÁKUP TECHNIKY

Název zboží	Množství	Celkem Kč
Notebook 13,3" Lenovo ThinkPad X13	1x	23 420
Monitor 23,8" Acer LCD B247WB	3x	14 483
Monitor s dokováním 27" Lenovo	1x	9 402
Myš Trust Siero Silent Click	1x	317
Myš Trust Optical	3x	343
Notebook 13,3" Lenovo ThinkPad L13 Yoga	1x	23 232
Nerezová kabelová průchodka 80x80	2x	330
Nerezová kabelová průchodka 80x160	1x	220
Notebook 14" Lenovo ThinkPad T14	1x	23 656
Tonery	8x	17 012
SSD disk – Kingston A400	7x	8 253
Externí disk Seagate Basic 4 TB	1x	2 766
USB flash disk 32 GB kovový	2x	450
Apple iPad 2021 10,2	1x	9 988
Nůž pro řezačku EBA-IDEAL 4315	1x	2 498
Kabely různé rozměry	40x	2 345
Mobilní telefon Realme C21	1x	2 590
Celkem	76 ks	141 673

NÁKUP SOFTWARE

Název zboží	Množství	Celkem Kč
Affinity Photo	1x	649
Poplatek za licenci SIP2	1x	9 925
		(397 EUR)
Celkem	2 ks	10 574

5. VÝMĚNA KNIHOVNÍHO FONDU

Počet kontaktů: **103**

- Zahraniční: 87
- ČR: 16

Počet odeslaných publikací: **477**

Poštovné: **19 872 Kč**

V roce 2021 byly na základě dohody o výměně zasílány partnerským institucím časopisy Archivum Mathematicum, Applications of Mathematics, Ochrana přírody, Geografie – Sborník české geografické společnosti, Informace České geografické společnosti a Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku. V rámci České republiky se počet partnerských institucí navýšil o dva nové kontakty odebírající časopis Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku. U zahraničních kontaktů ke změně nedošlo, nicméně bylo domluveno ukončení zasílání publikací v tištěné verzi u 3 kontaktů s platností od roku 2022. Celkově bylo odesláno 477 publikací v 95 zásilkách. Oproti minulému roku tak bylo odesláno více publikací, čemuž napomohlo mimo jiné plynulé fungování poštovních služeb navzdory protiepidemickým opatřením souvisejícím s nálezou COVID-19.

Fakultní publikace určené k výměně	Poslední vydaný rok
Archivum Mathematicum	T. 55/2019/5
Folia Biologia	110/2007
Folia Chemia	převzala Knihovna univerzitního kampusu
Folia Geologia	39/2002
Folia Geographia	25/2001
Folia Physica	50/1992
Folia Mathematica	18/2012
Scripta Biology	29/2004
Scripta Chemistry	převzala Knihovna univerzitního kampusu
Scripta Geology	36/2007
Scripta Geography	26-28/96-98
Scripta Physics	24-26/94-96
Scripta Computer Science	23/1993

6 . ELEKTRONICKÉ INFORMAČNÍ ZDROJE

Většina požadovaných elektronických informačních zdrojů pro MU je smluvně zajištěna od roku 2018 přes národní centrum **CzechELib**. Díky tomu má PŘF přístup ke klíčovým multioborovým a oborovým databázím a kolekcím vyžadujícím licenci.

Mezi nejvyhledávanější multioborové rozhraní v roce 2021 patřily **EbscoHost** a **ProQuest**. Nejvíce využívané multioborové databáze byly ScienceDirect, SpringerLink, Wiley a JSTOR. Z citačních databází byly nejvíce využívány platformy Web of Science (včetně Core Collection) a Scopus. V rámci přírodovědných databází byl největší zájem o MathSciNet, Reaxys, SciFinder, American Chemical Society a kolekci časopisů Nature.

Ústavy PŘF v areálu Kotlářská si v rámci CzechELib financovaly přístup k následujícím e-zdrojům:

- IOPscience
- American Physical Society e-Journals – kolekce APS ALL
- American Mathematical Society Journals
- Taylor & Francis – Mathematics and Statistics Collection
- MathSciNet
- SCOAP3

Mimo CzechELib si ústavy předplácí časopisy Cartography and Geographic Information Science (Taylor & Francis), Georgian Mathematical Journal a Operators and Matrices. Na vyžádání je také možné přistupovat k elektronické verzi časopisu Dnešní svět a Vesmír.

VYUŽÍVANOST PLACENÝCH E-ZDROJŮ

IOPscience

Kolekce v roce 2021 obsahovala **94 časopisů**. Nejvíce využívané tituly byly Plasma Sources Science and Technology, Journal of Physics D: Applied Physics, The Astrophysical Journal a Nanotechnology.

Total Item Requests ¹	6 627
Unique Item Requests ²	6 070

¹ Total Item Requests znamená celkový počet požadovaných položek - tj. celkový počet stažených článků.

² Unique Item Requests znamená celkový počet unikátních požadovaných položek - tj. celkový počet unikátních stažených článků bez duplicit.

American Physical Society e-Journals – kolekce APS ALL

V rámci předplatného se nabízí **11 časopisů**, z nichž byly nejvyužívanější Physical Review B, Physical Review Letters a Physical Review E.

Total Item Requests	2 003
<hr/>	
Unique Item Requests	1 809

American Mathematical Society Journals

Nejvyužívanějšími časopisy v rámci kolekce **26 matematických titulů** byly Proceedings of the AMS, Transactions of the AMS a Mathematics of Computation.

Total Item Requests	257
<hr/>	
Unique Item Requests	254

Taylor & Francis – Mathematics and Statistics Collection

Kolekce zahrnovala **52 časopisů**. Největší zájem byl o Journal of the American Statistical Association, The American Statistician a Communications in Partial Differential Equations.

Total Item Requests	931
<hr/>	
Unique Item Requests	652

MathSciNet

Jedná se o matematickou abstraktovou, recenzní a bibliografickou databázi od Americké matematické společnosti AMS.

Total Item Requests	8 338
<hr/>	
Searches Regular ³	23 785

Cartography and Geographic Information Science

Odborný akademický časopis z oblasti kartografie a geografické informační vědy vydává Taylor & Francis.

Total Item Requests	136
<hr/>	
Unique Item Requests	91

---

³ Searches Regular znamená počet vyhledávání provedených v databázích, které si uživatel vybral.

7. VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA UŽIVATELŮ

Knihovna zajišťuje výuku předmětů Informační výchova (vědecké informace a jejich vyhledávání) (1 kredit), Multimedia ve výuce I a Multimedia ve výuce II (5 kreditů).

XK010 Informační výchova (vědecké informace a jejich vyhledávání)

E-learningový předmět pro studenty všech ročníků je vyučován každý semestr. Informační výchovu v roce 2021 absolvovalo 30 studentů a studentek. Cílem kurzu je rozvinout dovednosti zejména bakalářských, ale i magisterských studentů v oblasti práce s informacemi a odbornými zdroji. Studenti se učí informace hledat, třídit, hodnotit, uchovávat a prezentovat. Tyto kompetence pak uplatní nejen při psaní kvalifikačních prací na akademické půdě, ale i v profesním a běžném životě.

Ukázka interaktivní osnovy kurzu:

INFORMAČNÍ VÝCHOVA (VĚDECKÉ INFORMACE A JEJICH VYHLEDÁVÁNÍ)

4. Elektronické informační zdroje – obecný úvod (+ úkol)

Elektronické informační zdroje (EIZ) jsou zdroje v elektronické podobě, které se v akademickém prostředí používají čím dál častěji. Mnoho časopisů již vychází pouze online. Existují různé digitální knihovny, oborové internetové portály i profesionální databáze vědeckých publikací.

Zdroje můžeme najít volně dostupné, nebo licencované:

- **Volně dostupné** zdroje naleznete zdarma, většinou snadno, ale měli byste si dát pozor na jejich důvěryhodnost. Ověřte si, posuzujte a hodnotte kvalitu volně dostupného zdroje.
- **Licencované** zdroje jsou profesionální, avšak placené. Budeme jim říkat **databáze**. Přístup k nim získáme díky licenční smlouvě. Masarykova univerzita i další univerzity, vědecká pracoviště a knihovny tyto smlouvy uzavírají a zaměstnancům, uživatelům a dalším poskytují přístup.

Databáze můžeme rozlišovat podle oborů a témat. Existují **multioborové**, ale i **specializované**, které pokrývají úzkou oblast vědy. Databáze také najdete **plnotextové** (přečtete si celý text), **faktografické** (přehledy, statistiky, ukazatele), **citační a bibliografické** (seznam bibliografických údajů a citací, informace o existenci primárního dokumentu, jeho lokaci atd.).

Databáze musí někdo spravovat a poskytovat. Poskytovatelů je několik, my se v další lekci zaměříme na poskytovatele, kteří spravují mnoho kolekcí.

Výhody databází

- Kvalita informací (ověřené, profesionální, často recenzované)
- Přidaná hodnota (abstrakty, klíčová slova, vyhledávání, citování...)
- Kvalitní vyhledávání
- Nadstavbové funkce (ukládání výsledků vyhledávání, prolinkování, tagování, překládání...)

Informační výchova (vědecké informace a jejich vyhledávání)

- ➔ 1. Úvod do práce s informacemi, uchopení tématu (+ úkol)
- ➔ 2. Kde a jak hledat informace 1/2
- ➔ 3. Kde a jak hledat informace 2/2 (+ úkol)
- ➔ **4. Elektronické informační zdroje – obecný úvod (+ úkol)**
- ➔ 5. Multioborové databáze
- ➔ 6. Oborové databáze
- ➔ 7. Aktivní čtení, organizace a uchování informací
- ➔ 8. Hodnocení informací
- ➔ 9. Citační etika a citování (+ úkol)
- ➔ 10. Formální zpracování textu

NYNÍ STUDOVAT

- ➔ **11. Prezentace, publikování a sdílení informací**

🔒 Závěrečný online TEST

Operace

- 📖 Prohlédnout vše
- 📄 Studijní materiály

C7660 Multimedia ve výuce

Předmět je nabízen každý semestr. K tématu jsou vyučovány dva předměty (Multimédia I a II), které připravují budoucí učitele a učitelky pro práci s technologiemi, nástroji a aplikacemi. Studenti jsou na konci předmětu schopni vytvořit interaktivní prezentace, graficky zpracované pracovní listy či plakáty, video či audio soubory.

Ukázka z kurzu – prezentace na téma Scribus a práce s barvami:

Rozložení stránky

horní okraj
optický střed
geometrický střed
zrcadlo stránky
spodní okraj

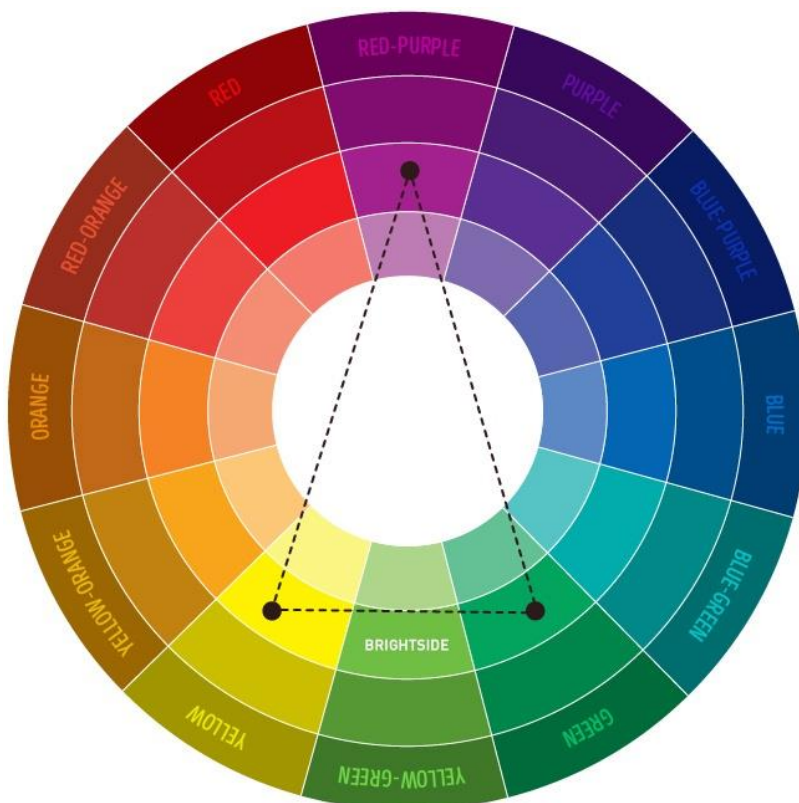
sírotek
vdova

obrázek přes okraj stránky tzv. na spad
nadpis
kontrast na okraji → koncentrace pozornosti
obrázek spodním okrajem na spad

<https://scribus.cz/zaklady-typografie-sazba-textu-a-stranka/>

3 Multimedia ve výuce I / Scribus

MUNI
SCI

Fond rozvoje MU

V projektu **Podpora doktorandských studentů v rozvoji informační gramotnosti a akademických dovedností** (MUNI/FR/1135/2019) nadále pokračujeme a nabízíme studentům zajímavá témata.

Knihovna v podzimním semestru 2021 zorganizovala celkem **8 webinářů** vedených našimi knihovníky a externími odborníky na daná témata. Účelem webinářů bylo poskytnout studentům soubor informací, návodů a rad týkajících se Open Science, duševního vlastnictví, hodnocení vědy, vykazování publikační činnosti a dalších užitečných témat pro jejich vědeckou a výzkumnou činnost.

Webináře a záznamy prezentací z roku 2021:

http://knihovna.sci.muni.cz/edu/seminare_phd_2021

Záznamy prezentací a informační brožura s tipy z roku 2020:

http://knihovna.sci.muni.cz/edu/seminare_phd

Další

V oblasti vzdělávání uživatelů pořádala knihovna jednorázové akce zaměřené na e-zdroje a služby knihovny. Po celý rok byly pořádány exkurze a informační lekce a webináře. Tyto akce byly propagovány na webových stránkách, Instagramu a Facebooku knihovny.

Pracovníci ÚK se pravidelně účastnili knihovnických akcí, seminářů a konferencí, které souvisely s jejich pracovním zařazením a náplní práce.

8 . P R O J E K T Y   A   G R A N T Y

GEOBIBLINE

V roce 2021 jsme pokračovali v práci na projektu databáze GEOBIBLINE, kde je hlavním řešitelem projektu Geografická knihovna PŘF UK. Opět jsme přispěli našimi katalogizačními záznamy dokumentů. Do projektu byly zasílány záznamy dokumentů českých autorů, dokumentů o Česku – v dějinném vývoji včetně Rakouska-Uherska, Československé republiky, Československé federativní republiky a České republiky. V roce 2021 bylo **celkem zasláno 1311 záznamů** monografií, článků, map zobrazujících současné české území, atlasů a VŠKP. Projekt v roce 2011 již oficiálně skončil, nadále však probíhá pravidelný měsíční automatizovaný export našich nových záznamů do databáze:

<http://www.geobibline.cz/cs>

VISK9

Pokračovala spolupráce na rozvoji souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit pro rok 2021. Tvorba autoritních záznamů v rámci projektu VISK9 – **Revize a harmonizace lokálních záhlaví v Souborném katalogu MU s bází Národních autorit ČR a jejich kooperativní tvorba (fáze 2021)**. Registrační číslo projektu na MU: 16608/2021 OULK-OLK (ID=60987).

CzechELib

Nákup a správu klíčových EIZ pro potřeby výzkumných a vzdělávacích institucí v ČR zajišťuje Národní centrum pro elektronické informační zdroje (CzechELib). Projekt CzechELib byl zahájen 1. 1. 2017 a od 1. 1. 2018 jsou již klíčové elektronické zdroje z cca 50 % financovány z rozpočtu projektu, zbylou část ceny hradí zapojené instituce. Tento model financování je plánován na období 5 let, tedy do 31. 12. 2022. Kromě finanční podpory je cílem projektu také snížení administrativní zátěže zapojených institucí a posílení vyjednávací pozice ve vztahu k producentům EIZ.

Z prostředků CzechELib jsou pro potřeby Masarykovy univerzity zajištěny významné multioborové databáze jako EBSCO Academic Search Ultimate, ScienceDirect, ProQuest, JSTOR či Wiley, citační databáze Web of Science a Scopus, kolekce více než 20 000 e-knih od významných producentů a také celá řada oborových databází a kolekcí elektronických časopisů. Přírodovědecká fakulta se finančně podílí na zajištění matematické recenzní a abstraktové databáze MathSciNet, kolekcí časopisů American Mathematical Society a Taylor & Francis Mathematics & Statistics, pro obory fyziky jsou pak přístupné časopisy z produkce American Physical Society. Od roku 2020 je z projektu podpořen také nákup významné databáze pro fyziku IoP Science.

Ve druhém běhu budou v rámci projektu podpořeny také jednotlivé tituly nejprestižnějších elektronických časopisů, díky tomu budou mít uživatelé MU přístup k řadě titulů např. z produkce vydavatelství Nature Publishing Group.

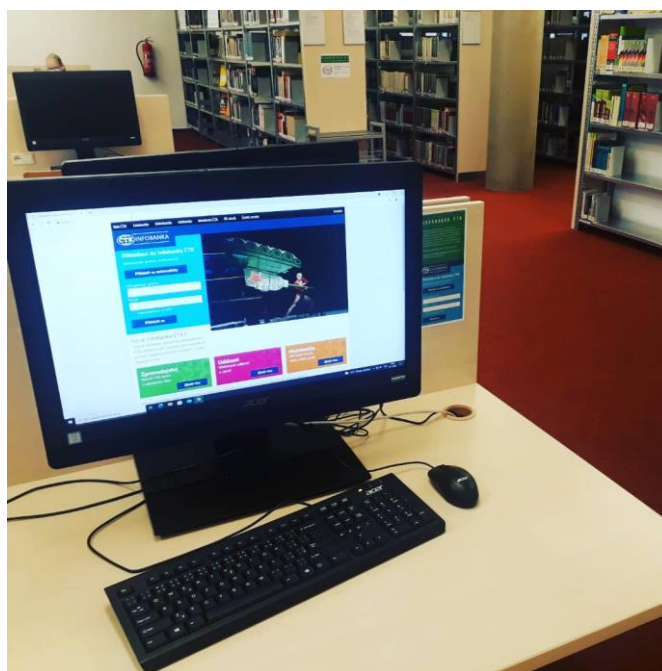
Fond rozvoje MU

V roce 2021 jsme pokračovali v nabídce seminářů z projektu Fondu rozvoje MU 2020 v tematickém okruhu A. Podpora pedagogické práce akademických pracovníků a profilace a inovace studijních programů/oborů na úrovni předmětů/kurzů.

Anotace proběhlých seminářů pro doktorandy, včetně termínů konání a zvukových či textových záznamů, jsou k dispozici na http://knihovna.sci.muni.cz/edu/seminare_phd_2021.

Více o projektu zde:

https://www.sci.muni.cz/clanky/ustredni-knihovna-vzdelava-nase-doktorandy?fbclid=IwAR1c_f11O-rsYDrj-jilyCOIs30Z-ha4klerGVcenHQjicbXEIzw293w84o

9. SPOLUPRÁCE A DALŠÍ AKTIVITY

TEMAP – Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek ČR

Metodika a software pro ochranu a využití kartografických děl národního kartografického dědictví je projektem Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity NAKI (identifikační kód DF11P01OVV003). Poskytovatelem finančních prostředků je Ministerstvo kultury ČR. Příjemcem projektu je **Moravská zemská knihovna v Brně**, partnery v projektu jsou **Přírodovědecká fakulta UK v Praze** a **Geografický ústav Přírodovědecké fakulty MU**. Spolupracujeme na projektu dle dohodnutých pravidel s členy realizačního týmu. V roce 2021 bylo zpracováno **432 bibliografických záznamů**.

- <http://www.temap.cz>
- <http://www.geogr.muni.cz>
- <http://web.natur.cuni.cz/gis/temap>

Odborná praxe studentů

Na podzim 2021 proběhla odborná praxe s jednotlivými studenty v dohodnutých termínech.

Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola Brno